

*Доктор соціологічних наук, доцент Олексій МУСІЄЗДОВ,
кандидат соціологічних наук, доцент Олександр ЗУБАРЄВ*

ПИТАННЯ ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ «ІСТОРІЯ КЛАСИЧНОЇ СОЦІОЛОГІЇ»

Семінар 1. Історія класичної соціології як галузь науки та навчальна дисципліна

1. Співвідношення предмета історії соціології та предмета соціології.
2. Історія соціології як історичний досвід вирішення універсальних проблем і засвоєння світового досвіду розвитку теоретичної думки.
3. Принципи і методи історико-соціологічного пізнання.
4. Евристична цінність історико-соціологічного матеріалу.
5. Основні напрямки в підходах до аналізу історико-соціологічного процесу.
6. Проблема взаємодії індивіда і суспільства в історико-соціологічному процесі.

Семінар 2. Виникнення соціології як позитивної науки. О. Конт

1. О. Конт про соціальне факт, соціальної статиці і соціальну динаміку.
2. Місце і роль соціології О. Конта в історії позитивізму.
3. О. Конт про принципи науки і методах соціологічного пізнання.
4. Місце ідей О. Конта в історії соціології. Полеміка навколо його ідей.

Семінар 3. Біолого-еволюційна соціологія другої половини ХІХ століття. Г. Спенсер

1. Особливості позитивізму Г. Спенсера.
2. Соціологічна концепція Г. Спенсера.
3. Ідеї еволюціонізму в соціологічній концепції Г. Спенсера.

Семінар 4. Психологічний напрямок у соціології

1. Соціологічна концепція Г. Тарда.
2. Соціологічна концепція Л. Уорда.
3. Г. Тард про натовпи і особистості.
4. Місце і роль У. Томаса і Ф. Знанецкого в розвитку американської соціології.
5. Символічний інтеракціонізм.
6. Поняття маргінальної особистості в історико-соціологічному процесі.
7. Особливості методологічної орієнтації соціологів чиказької школи.
8. Ч. Кулі: концепція особистості.
9. Соціологічна концепція Дж. Міда.
10. Проблема особистості в концепції Дж. Міда.
11. Маргінальний статус і внутрішні конфлікти особистості як наукова проблема.
12. Основні етапи в розвитку чиказької школи. Їх представники.

Семінар 5. Соціологічні аспекти психоаналізу

1. Особливості соціологічної проблематики в теорії психоаналізу.
2. Проблема особистості в історико-соціологічному контексті.
3. Проблема культури в історико-соціологічному контексті.

Семінар 6. Ф. Теніс як основоположник формальної німецької класичної соціології

1. Соціологічна концепція Ф. Тенісу.
2. Основні етапи в розвитку історії соціології.

Семінар 7. Формальна соціологія Г. Зіммеля

1. Соціологічна концепція Г. Зіммеля.
2. Основні етапи духовної еволюції Г. Зіммеля.
3. Г. Зіммель про соціальної диференціації.

Семінар 8. Марксистський напрямок у соціології. К. Маркс і Ф. Енгельс

1. Виникнення марксистського напряму в соціології.
2. Історичний матеріалізм.
3. Класова теорія.
4. Теорія ідеології.
5. Теорія конфлікту: К. Маркс, Г. Зіммель.

Семінар 9. Розуміюча соціологія М. Вебера

1. Основні типи соціальної дії в розумінні М. Вебера.
2. Робота М. Вебера «Про патентування деяких категоріях розуміє соціології».
3. Робота М. Вебера «Політика як покликання і професія», «Наука як покликання і професія».
4. Основні поняття соціологічної концепції М. Вебера.
5. Робота М. Вебера «Протестантська етика і дух капіталізму».
6. М. Вебер про процедуру соціологічного дослідження

Семінар 10. Соціологізм Е. Дюркгейма

1. Е. Дюркгейм: теорія самогубств.
2. Індивід і суспільство в розумінні Г. Тарда і Е. Дюркгейма.
3. Соціологічна концепція Е. Дюркгейма.
4. Предмет соціології і обґрунтування соціологізму в концепції Е. Дюркгейма.
5. Поняття соціального факту в історико-соціологічному контексті.
6. Категорія аномії.

Семінар 11. Соціологічна концепція В. Парето

1. Теорія плит.
2. «Опади» і «похідні».
3. Статус соціологічної теорії

Семінар 12. Українська соціологія другої половини XIX – першої половини XX ст.

1. Специфіка виникнення і розвитку соціології в Україні і Росії
2. Соціологічна концепція М. М. Ковалевського.
3. Соціологічні ідеї М. Драгоманова.
4. Політична і соціальна наука Б. Кістяківського.
5. Соціологічні проблеми теорії О. Потебні.
6. Соціологічні погляди І. Франка.
7. М. Грушевський - історик і соціолог.

Семінар 13. Українська соціологія на еміграції

1. Українська соціологія у Празі.
2. Творчість Ю. Шаповала.
3. Політична антропологія В. Липинського.

Семінар 14. Українська радянська соціологія

1. Соціологія в Україні у першій половині ХХ століття.
2. Соціологія в Україні у 1960-80 рр.